

Nýggjársrøða løgmans

Gott kvøld.

So standa vit aftur á gáttini til at bjóða einum nýggjum ári vælkomnum, samstundis sum vit hetta gamlaárs-kvøld dvølja eina løtu við tað, sum farið er.

Í januar var løgtingsval, og samgongan, við tveimum triðingum av tinginum aftan fyri seg, varð skipað. Samgongan hevur sett tryggileika og støðufesti í miðdepilin, samstundis sum vit við vinnupolitiskum framtøkum skulu gera búskapin sterkari. Soleiðis menna vit vælferðarsamfelagið – fyri øll.

Eisini lokalt hava fleiri nýggjar kreftir tikið við eftir kommunuvalið í farna mánað. Eg fegnist um, at alt fleiri kommunur velja at leggja saman í størri eindir. Á henda hátt gerast tær betur færrar fyri at taka ímóti nýggjum avbjóðingum.

Vit færoyingar kunnu framvegis vera takksamir fyri at búgva í einum vælferðarsamfelagi. Men tað skerst ikki burtur, at árið, ið farið er aftur um bak, ikki hilnaðist eins væl á øllum økjum. Partar av okkara fiskivinnu hava verið fyri bakkasti, og andróðurin er harður í løtuni - eitt nú í alivinnuni og í rækjuvinnuni. Aftur mugu vit ásanna, at skjótt er hvønn vegin. Soleiðis er í einum samfelagi, sum byggir sítt álit á eittans náttúru-tilfeingi.

Men í einum lítlum landi er tað tóbætur eisini lættari at venda gongdini. Tað sannaði vit fyri bara fáum árum síðani, tá ið vit reistu okkum eftir stóra skræðlið fyrst í nítíðrunum. Ongan tíð var tað færoyinginum fyri at falla í fátt ella setast hendur í favn. Heldur var tað hugurin at bjóða framtíðini av, ið var drívmegin, og við hjartskygni, dirvi og áráði at fara undir lívsverkið. Lat okkum halda fram at fylgja í fótasporunum hjá teimum, ið gingu undan og bygdu hetta landið, teimum, ið høvdu dirvi at hugsa nýggjar tankar og at taka tøk.

Hetta landsstýrið og hendan samgongan skulu vera við til at velja, hvønn veg hetta samfelagið skal flyta seg. Skulu vit velja nýggjar leiðir heldur enn vanahugsan? Skulu vit velja nýskapan heldur enn stillstøðu?

Tíðin er búgvín til nýhugsan! Vinnuliga, politiskt og samfelagsliga skulu vit hugsa nýtt. Framtíðarstøða Føroya snýr seg nevniliga um, í hvønn mun vit megna at laga okkum til nýggjar og øðrvísi kappingartreytir. Vit mugu ikki stara okkum blind uppá at

kappast um at gera tingini á bíligastan hátt, men seta fokus á, hvørjar fyrimunir og móguleikar vit hava. Eitt nú hava vit serstakan móguleika at kappast, tá ræður um dygd og feskuleika á okkara fiskavørnum. Kundin er vorðin meira medvitin og kræsin og vil gjalda meira fyri ta bestu vøruna. Vit skulu fáa meira burtur úr rávøruni við at gagnnýta alt tilfeingið.

Okkara besta tilfeingi er eitt vitandi og virkisfúst fólk. Tí skulu vit halda fram at menna útbúgvingarmóguleikarnar. Vit skulu skapa nýggjar vinnur. Vit skulu finna útav, hvussu vit fáa meira burtur úr tí stóra vitanartilfeingi, vit longu eiga. Hetta tilfeingið skal kunna nýtast eitt nú í vinnu, ið byggja á kunningar-tøkni, biotøkni og gentøkni.

Nú tað frættist, at stórir oljufundur er gjørdur hetlandskumegin færoyska markið, birtir tað sjálvsagt aftur undir trúna, at vit í framtíðini fáa eitt náttúru-tilfeingi afturat at byggja okkara búskap á. Men vit hava kortini bæði beinini á jørðini og kanna okkum so avgjørt ongan bita, fyrr enn hann er svølgdur.

At hugsa nýggjar tankar krevur eisini, at tú letur upp fyri tí fremmanda. Tað fremmanda kann ofta

tykjast eitt sindur ræðandi. Men vit mugu velja, um vit skulu lata aftur og dyrka okkum sjálvi á hesum oyggjum í Norðuratlantshavi, ella um vit skulu vit lata upp fyri teimum móguleikum, sum eitt víðkað samstarv við útlendingar og umheimin gevur.

Opinleiki er ein fyrirtreyt fyri at kunna menna sambandið og samstarvið við umheimin. Vit eru til reiðar at taka størri ábyrgd á úttanríkispolitiska økinum. Tað fer at geva okkum uppaftur fleiri móguleikar at gera avtalur við onnur lond, og við tí eisini at víðka sjónarringin, bæði vinnuliga, mentanarliga og politiskt. Í heimsbúskapinum spyr kapitalurin ikki longur eftir landamarki. Í staðin fyri at ræðast útlendskan kapital og samstarv við útlendingar, skulu vit tora at luttaka. Vit skulu finna okkara nýggja pláss í heimsbúskapinum og gera okkum greitt, hvørjir móguleikar eru, og hvussu vit kunnu troyta hesar best. Her hugsi er serliga um viðurskipti okkara við felagsskapir sum ES og lond, sum fáa øktan búskaparaligan týðning í framtíðini.

Í nýggja árinum fara vit at taka fulla ábyrgd av sjálvstýrismálinum. Ætlan-

in er, at vit við yvirtøkulógini taka ábyrgdina av málsøkjum, tá vit vilja tað. Málið verður nú í okkara hondum. Arbeitt verður samstundis við eini nýggjari skipan á úttanríkis-økinum, ið skal virka á tann hátt, at vit fara at kunna gera avtalur við onnur lond á øllum økjum, sum eru undir færoyskum málsræði.

Vit búgva í einum fræls-um landi, men í einum heimi, har alt ov mong framvegis liva undir ringum og ófrælsu korum. Tíverri hótta hungur, fátækradømi og sjúkur sum eyðkvæmi ein stóran part av mannaættini. Heimurin kemur inn í okkara stovu dagliga, og vit sleppa ikki undan at taka støðu.

Torført var at njóta jólafríðin, tá tíðindini 2. jóladag bórast um ógvusligu flóðaldurnar í suður- og landssynningspartinum av Asia, har fólk í tiggjutús- unda tali mistu lívið.

Aðrir ræðuleikar hava í árinum verið ovast á breiddunum hjá heimspressuni. Eitt nú gíslatøkan í Beslan í Norður-Ossetia – eitt eirindarleyst og óskiljandi álop á verjuleys skúlabørn. Krigsskuggarnir liggja enn yvir Irak, og útlitin tykjast ivasom fyri friði í Mið-eystri. Framvegis livir allur vesturheimurin undir hótt-

anini um yvirgangsatsóknir. Ein hóttan, sum tíverri hevur minkað um tolsemið og økt um mistrúna millum muslimska og kristna partin av heiminum.

Men glottar eru eisini. Eitt nú at tjóðartingið og hægstirættur í Ukraina koll-dømdu forsetavalið og kravdu nýval, har rætti vinnarin varð kosin. Afganistan hevur fingið sín fyrsta fólkavalda leiðara, eins og val vónandi um stutta tíð verður í Irak, sum áður varð stýrt av harðrendum einaræðisharra. Demokratiið hevur fingið fleiri verjar.

Vit skulu eisini taka okkara part av ábyrgdini at hjálpa teimum mongu í heimssamfelagnum, sum eru illa fyri. Nú munandi fleiri pengar eru settir av á fíggarlógini næsta ár ber til at seta skjótil á ein veruligan menningarpolitikk. Privatir hjálparfelagsskapir og framtøk hjá einstaklingum hava ferð eftir ferð víst, at vit gleðiliga lata av tí vit eiga. Hetta sýnir, at vit eiga innlivingarevni og hava samkenslu við teimum, sum líða. Men innlivingarevni og tolsemi eiga eisini at ráða innanveggja. Í okkara samfelagi skal vera pláss fyri øllum borgarum! Tolsemi er ein hornasteinur í einum opn-

um og víðskygdum samfelagi, har snæverskygni og fordómar ikki festa røtur. Andaligu karmarnir eru eins týðningarmiklir og fysisku karmarnir í einum góðum og sunnum samfelagi.

Hyggja vit at, hvussu landið verður útbyggt, so er hent nógv í ár. Væl er komið áleiðis við Norðuroyatunlinum, og nýggja landsjúkrahúsið er tikið í nýtslu. Fleiri nýggir barnagarðar lótu upp, ellis- og røktarheim vórðu bygd – nøkur verða liðug í nýggja árinum. Eftirskúlin fyri menningartarnað verður klárur móti sumri og fer at bøta nakað um støðuna hjá hesum samfelagsbólki. Tollaksmessudag varð samferðsluhavnin á Tvøroyri tikin í nýtslu. Tíverri er nýggi Smyril seinkaður, men skipið kemur í nýggja árinum. Vit halda fram at byggja út og menna okkara land.

At vaksa upp í Føroyum gevur gott í beinið. Tað prógva okkara mongu tónlistafólk, ítróttafólk og listafólk annars, sum seta Føroyar á heimskortið. Vit kenna stoltleikan leika í bringuni og fegnast um tað sjálvsvirði og dirvi, tey sýna við at bjóða seg fram millum tey bestu – langtuttan fyri tryggu eingjar-garðarnar. Eisini frøst vit um tey mongu tónlista- og mentanarligu tiltøkini, sum gjørdur hetta til enn eitt mentanarliga ríkt ár her heima. Vit skylda okkara børnum og ungu bestu umstøður at menna síni skapandi evnir.

Eins og uppgongd og niðurgongd eru natúrligir liðir í búskapinum, eru sólskins dagar og skuggafullar løtur natúrligir partar av lívi okkara. Vit fegnast um tey nógvu børnini, ið vórðu fødd í ár – og ynskja teimum eitt ríkt lív í hesum landi, vit øll meta so høgt.

Men í kvøld leita tankar okkara eisini í samkenslu til teirra, sum í árinum mistu onkran av sínum kæru, og til teirra, ið á annan hátt hava tað svárt. Fyri tykkum ynskja vit, at nýggja árið skal bera glottar við vón. Tí í vónini býr styrki!

Hitt gamla ár er runnið, brátt klokkan midnátt slær. Algóði Gud oss unni eitt annað ár í tær

Við hesum takki eg vegna Føroya Landsstýri fyri árið, ið fór. Eg ynski øllum – á sjógvi og á landi – eitt eydnuberandi nýggjár.

Gud signi mitt føðiland Føroyar.